І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА ŠVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЧЕРВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 9, 1959 No. 109. РІК LXVI.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВІТАВ ПРЕМ'ЄРА КАНАДИ ДІФЕНБЕЙКЕРА ЧЕРЕЗ МІСЯЦЬ

Вашингтон. — 6-го червня президент ЗДА Айзенгавер вітав канадійського прем'єра міністрів і канадійський нарід через Місяць. Президент вітав Канаду з приводу відкриття прем'єром Діфенбейкером Радарової Лябораторії в Прінс Алберт в Саскачевані з віддалі коло 1,700 миль. Це зарекордоване звернення Президента вислано з Вашингтону до Радарової Обсерваторії у Вестфорді, Массачусетс. Ця лябораторія при допомозі окремих приладів переслала звернення на Місяць, а відбиті звідтам сигнали перехопила лябораторія в Прінс Алберт в Канаді. В своєму зверненні Президент сказав: „Передача цих слів через Місяць, — на віддаль майже півмільйона миль — свідчить про технічну важливість вашої нової лябораторії і про окремий вияв наукової співпраці між обидвома країнами Канадою і ЗДА. Праця цієї лябораторії не може не причинитися до розв'язки спільних проблем в майбутньому". Прем'єр Діфенбейкер відповів окремим зверненням, яке передано до Вашингтону наземними комунікаційними засобами: „З правдивою приємністю стверджую прийняття вашого єдиного в своєму роді і історичного звернення до канадійського народу. Відкриття радарової лябораторії в Прінс Алберті є важливим милевим кроком в нашій спільній співпраці науки для справи оборони. Направду доля вільного світу в роках, що перед нами, може залежати у великій мірі від тих успіхів, які матимуть ЗДА і Канада в спільному плянуванні і запевненні спільної оборони цього важливого континенту волі". Прем'єр Діфенрейкер сказав, що канадійський нарід щиро вітає теплі і приязні слова Президента: „Висловлюю признання всього канадійського народу вам за ваш провід в справі миру, а американському народові за співпрацю, довір'я і зрозуміння, бо це є вершком співпраці Канади і ЗДА під час миру і війни". В Білому Домі 6-го червня це зарекордоване звернення Президента заграно для репортерів часописів. Представник Лябораторії Линколна Джан Кесслер повідомив, що надання звернення Президента на Місяць і зловлення звідтам сигналів тривало коло 2.7 секунди. Кесслер виявив, що вже не перший раз подібним засобом передавано відомості.

ЄЛИСАВЕТА II ВІДКРИВАЄ АТЛАНТІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС

Королева Великої Британії Єлисавета II читає привітальну промову під час відкриття Атлантійського Конґресу, що в ньому беруть участь теж і репрезентанти канадійських українців президент КУК о. д-р Василь Кушнір та федеральний посол М. Мандзюк.

Ген. Норстед перестерігає проти „випадкової" війни

Лондон. — Головний командувач збройних сил держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО) ген. Лоріс Норстед перестеріг Атлянтійський конґрес, що засідає в Лондоні, проти можливостей „випадкової війни", яка може вибухнути внаслідок „помилки" у ході ведення так званих пробних операцій збройних сил одного з існуючих двох великих військово-політичних бльоків. Ген. Норстед промовляв минулу суботу у другому дні конґресу, що його в минулу п'ятницю відкрила королева Єлисавета II. Атлянтійський конґрес — це неофіційний з'їзд 650 делеґатів із 14-х країн, які є членами НАТО. 15-та країна — Ісляндія — відмовилась від участи з уваги на свій гострий конфлікт з Англією за риболовлю. Ген. Норстед виключає, щоб Москва зважилась на пляново зачіпку акцію з уваги на риск атомової війни, але не виключає „випадкового" вибуху війни. Він поручив дальше скріплювання сил НАТО. Найвищий командувач збройних сил НАТО на Атлянтику, адмірал Джеррол Райт ствердив, що СССР має найбільшу нині в світі підводну фльоту, бо поверх 500 підводних човнів. — Атлянтійська конференція вибрала 5 головних комісій і який тузін підкомісії для приготовлення резолюції. Закінчення конґресу передбачений на середу цього тижня.

Хрущов, вернувшись до Москви, продовжує серію своїх погроз

Москва. — Вернувшись в минулу суботу 6-го червня ц. р. до Москви з своєї подорожі до Альбанії і до Мадярщини, Нікіта Хрущов швидко потім подався до Ленінського спортового палацу, де відчитав 45-хвилинну промову до 20 тисяч слухачів, зіґнаних головно з фабрик і інших державних установ. Він „звітував" про свою подорож по двох названих країнах, але — але за коментарями західніх кореспондентів — не сказав нічого понад те, що всі знали вже з попередніх газетних вісток. Він повторив погрозу, що коли Захід не погодиться на встановлення вільної від атомової і ракетної зброї смуги в Середземноморському, зокрема Балканському обширі, то Совєтський Союз встановить свої ракетні бази не тільки в Альбанії і Болгарії, але й скрізь в сателітних країнах. Вправді вже тепер совєтські ракети — нахвалявся Хрущов — можуть поцілювати всі „ворожі країни", але з балканських та інших сателітних країн це стало б ще легшою річчю.

Видатки на інвестиції в квітні зросли на більйон долярів

Вашингтн. — Департамент торгівлі повідомляє, що видатки на інвестиції в підприємствах в місяці квітні цього року зросли на один більйон долярів, що є рекордом впродовж трьох і пів року. Зріст інвестицій свідчить про те, що в загальному економіка країни йде до збільшення. Видатки на інвестиції від грудня минулого року до квітня ц. р. є на два більйони долярів більші ніж звичайно бувають в тому часі. Найбільший зріст інвестицій в квітні був у мануфактурному промислі, бо аж 500,000,000 долярів.

4-ИЙ ТИЖДЕНЬ КОНФЕРЕНЦІЇ У ЖЕНЕВІ СКІНЧИВСЯ НЕВДАЧНО

Женева. — Міністри закордонних справ чотирьох великодержав розпочали з днем 8 червня ц.р. п'ятий тиждень своїх нарад у глибокому песимізмі щодо можливостей осягнути будь-який успіх. Західні міністри призадумуються вже над таким формальним закінченням конференції, яке дало б бодай познаки якогось здогадного „успіху" і таким чином уможливило б скликання конференції голів урядів. Таке закінчення конференції — твердить західня преса — було б схоплене у спільному комунікаті, який підсумував би становище обох сторін і таким чином формально створив підставу для продовжування заходів головами урядів на конференції „на вершинах". З уваги на відвідини американського віце-президента Р. Ніксона у Москві, подорож Хрущова до скандинавських країн і осінні вибори в Англії конференція „на вершинах" відбулась би мабуть, в другій половині липня ц. р. В усякому разі Женевська конференція міністрів закордонних справ закінчила четвертий тиждень своїх нарад без будь-якого позитивного висліду. В минулу п'ятницю на пленарному засіданні міністрів державний секретар Кристіян Гертер гостро заатакував російських большевиків і німецьких комуністів за перетворення східнього Берліну та цілої Східньої Німеччини в централю велетенської шпигунської і підривної організації, що веде свою злочинну роботу в Західній Німеччині та цілій Західній Европі. 26.000 службовиків керує діяльністю 200-тисячної армії комуністичних шпигунів. Гертер перелічив конкретних 63 випадки схоплення осіб з Західньої Німеччини агентами з Східньої Німеччини та 31 намаганий випадок схоплення. Ґромико не заперечував цих закидів, тільки заявив, що він міг би наводити ще довший список злочинних дій, ведених з терену західнього Берліну і Західньої Німеччини. В суботу відбулось знову закрите засідання з участю обмеженого числа делеґатів у віллі, що її займає англійський міністер Селвин Ллойд. На тому засіданні, що тривало дві години, Ґромико відмовився знову дискутувати про вільний доступ до західнього Берліну поки не вирішено „закінчення стану окупації" того міста. На понеділок 8 червня назначено наступне закрите засідання Женевської конференції у віллі, що її займає совєтський міністер Андрей Ґромико. За твердженням кореспондента „НЙ Таймс-у" Дрю Мідлтона, міністри, які наприкінці минулого тижня не визначили ніякого нового пленарного засідання конференції, починаються також сумніватися, чи й закриті засідання матимуть будь-який практичний сенс. Проте конференція продовжується і щойно на п'ятницю цього тижня заповів свій приїзд до Женеви західньо-берлінський посадник Віллі Брандт.

МекЕлрой доводить до мінімуму розходження між шефами збройних сил

Вашингтон. — Секретар оборони Ніл МекЕлрой заявив 6-го червня, після повороту з Женеви, що шефи штабів окремих родів зброї і надалі розходяться в тому, як найкраще оборонити ЗДА проти несподіваного нападу, але ці розходження між найвищими військовиками не є такі великі, як дехто думає. Шефи штабів не є однозгідні в таких пунктах: 1. Армія обороняє протилетунські ракети „Ніке-Геркулес" з засягом 80 миль, які вже є заінстальовані на оборонних протилетунських базах; летунство підтримує свої ракети „Бомарк", засяг яких становить 200 миль, і які мали б бути заінстальовані восени цього року. 2. Існують розходження щодо того, до якого ступня можна стримати несподівану атаку далекосяжних балістичних ракет. 3. Немає згоди, які фонди в оборонному бюджеті призначати на окрему протилетунську оборонну зброю, і яка має бути роля в обороні країни армії і летунства. МекЕлрой сказав, що обидва роди ракет будуть ужиті в обороні проти ворожого летунського нападу, а крім того вжиті будуть і нищильники з летунами, джети типу Ф. 108. Мек Елрой відмовився щонебудь сказати про конференцію в Женеві, крім того, що не може вгадати, коли вона скінчиться.

Державний департамент вимагає заборони виїздити закордон комуністам

Вашингтон. — Адміністратор бюра безпеки і консулярних справ Джан В. Гейнс зізнавав в комісії для поборювання протиамериканської діяльности і домагався, щоб Конґрес ухвалив окремий закон, який дозволяв би не видавати комуністам дозволу на виїзд закордон. Гейнс казав, що минулорічне рішення Найвищого Суду ЗДА створило „небезпечну проґалину в нашій обороні", бо згідно з ним державний департамент мусить видавати закордонні пашпорти всім комуністам, які тільки цього забажають. Окремий закон міг би скасувати рішення Найвищого Суду, і тоді американські комуністи не могли б використовувати виїздів закордон для своєї змови проти цієї країни. Під час переслухання в Палаті 4 свідки відмовилися сказати, чи вони були членами комуністичної партії ЗДА: Мартін Поппер, Віктор Берман і Елизабет Міллерд із Ню Йорку. та Сідні Ефросс із Сілвер Спрінґу, Мериленд.

КОМУНІСТИЧНИЙ ОРГАН В НЮ ЙОРКУ БАНКРУТУЄ

Ню Йорк. — Крайовий орган Комуністичної партії в ЗДА, „Ди Воркер" нарікає в передовій статті на те, „що стоїть перед катастрофою", як що читачі не допоможуть йому окремими пожертвами покрити дефіцит. Адміністратор цього тижневика Вільям Л. Петтерсон вірить в то, що найдеться потрібна сума між членами комуністичної партії та читачами „Ди Воркера". Для рятування пресового органу комуністів треба б $60,000, але до кінця минулого тижня зібрали $7.908. Тираж цієї газети — 14,000.

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ У ВЕСТ ПОЙНТІ БУЛА СВІДКОМ УКРАЇНСЬКОГО ВІНЧАННЯ МИКОЛИ (ГОКА) КРАВЦЕВА З ХРИСТИНОЮ КВАСОВСЬКОЮ

Багатолюдне весільне прийняття відбулося на „Союзівці", Оселі УНС

Вест Пойнт, Н. И. (АД) — Світової слави американська військова академія, Вест Пойнт, розташована на мальовничому, гірському західньому березі ріки Гудсон у віддаленні 50 миль на північ від міста Ню Йорку та з якої вийшли майже всі найбільш відомі американські полководці, включно з теперішнім президентом країни Двайтом Д. Айзенгавером, записала в свої аннали минулої суботи, 6-го червня 1959-го року, ще одну першу подію в своїй славній історії: її цьогорічний випускник, поручник Армії ЗДА Микола Степан Гордій (Гоко) Кравців, син відомих українських громадян редактора Богдана і Неонілі Кравцевих, одружився там з Христиною Квасовською, дочкою Стефанії Квасовської, в однаково гарному, як і зворушливому українському обряді, з додатком деяких традиційних звичаїв самої Академії. Обряд вінчання відбувся в католицькій церкві Академії, в якій вже від середи, 3-го червня, коли відбулася врочистість роздачі дипломів кадетам, що в цьому році закінчили Академію, майже безперервно відбувалися вінчання цих випускників католицького віровизнання. Також і вінчання поручника Кравцева відбулося безпосередньо після вінчання іншого колеґи з Академії. „Лента за лентою" — схарактеризував це чергування у вінчанні молодих офіцерів словами відомої повстанської пісні фейлетоніст Ікер. Уже на кілька годин перед заповідженням вінчанням крутими доріжками Вест Пойнту заїжджали автомобілі з різних стейтів ЗДА і Канади та з відомими українськими громадянами, яких три сотні заповнили церковцю. Кілька хвилин після 11-ої години чотири українські католицькі священики: всч. о. Богдан Смик з Ютики, всч. о. Іван Прокопович з Дітройту, всч. о. Любомир Гузар зі Стемфорку та всч. о. Микола Притуляк з Пассейку, три перші — це пластові сеньйори, одягнені в церковні ризи, перейшли до входових дверей і опісля, попереджені шістьома молоденькими поручниками Армії ЗДА, в яких тільки що перемінились випускники Вест Пойну, ввели до церкви молоду пару: одягненого в новий однострій поручника Армії ЗДА Миколу Кравцева та його наречену Христину Квасовську, одягнену в білу довгу сукню із серпанком на голові. За ними йшли чотири пари дружок і дружбів, між ними Дзвенислава і 14-літній Юрко, сестра і брат молодого. Їх супроводжала пісня весільного маршу з Логенґріна, у виконанні хору пластунів, членів хору „Думка", під диріґентурю Євгена Ковалика, що відповідав також священикам при обряді вінчання. Сам обряд вінчання попередило Богослуження, що його відправив всч. о. Іван Прокопович. Обряду вінчання довершив всч. о. Богдан Смик в асисті названих приявних священиків. Міцним, вояцьким голосом повторював молодий слова присяги, легке хвилювання зраджував голос молодої. Обряд закінчено співом многоліттєвія для новоженців.

Після церковних обрядів молодята в асисті дружок і дружбів вийшли з церкви та зараз біля неї перейшли через шпалір шістьох поручників, що асистували при вінчанні, та попід схрещені ними шаблі — як це видно на фотознімці. Ґратуляції новоженцям та їхнім батькам від численних гостей забрали ще деякий час, після чого усі, новоженці, їхні батьки і гості автомобілями переїхали на віддалену на приблизно 50 миль Союзівку, де о год. 5-ій пополудні відбулося весільне прийняття. Тільки у повному сезоні Союзівка заповнена такою кількістю людей, як була заповнена з нагоди цього весілля. Багато гостей вперше подивляли цю прекрасну оселю, вже цілком ґотову до нового сезону. Прийняття відбулося у великій їдальні гостинниці. За почесним столом засіли впершу чергу молодята, біля них два поручники, товариші молодого, дальше батьки новоженців, всч. оо. Богдан Смик, Микола Притуляк, Василь Лавришин і Іван Прокопович, старости інж. Роман Рогожа з п. Марією Савицькою та інж. Роман Кравців, брат батька молодого, з п. Ярославою Герман, верховний пластун проф. Северин Левицький — Сірий Лев, головний предсідник УНС і президент УККА Дмитро Галичин з дружиною, та інші. Всі гості мали свої місця при малих столах. Під час гостини, яку відкрив коротким словом староста інж. Роман Рогожа, промовляли: всч. о. Богдан Смик, проф. Северин Левицький, Д. Галичин, інж. Пік П'ясецький, Модест Захарченко, поручник Павел Ґаттон та, на закінчення, дякував усім батько молодого, ред. Богдан Кравців. Також відчитано багато ґратуляційних телеграм і листів, між ними і благословення для новоженців від Святішого Отця Папи Івана XXIII та Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Кир Константина Богачевського. Весільну гостину влаштовувала мати молодої п-ні Стефанія Квасовська при співпраці управителя Союзівки Данила Слободяна і Волод. Кваса.

З церкви попід шаблі в нову дорогу життя вступають новоодружені поручник Армії ЗДА Микола Степан Гордій Кравців і його дружина Христина. Ця хвилююча церемонія відбулася у військовій академії Вест Пойнт, „Альма Матер" новоодруженого Миколи „Гока" Кравцева.

Староста інж. Рогожа та промовці: всч. о. Богдан Смик, проф. Северин Левицький, інж. Пік П'ясецький, Дам'ян Захарченко — це видатні діячі Пласту, з якими найтісніше зв'язаний як молодий Гоко, так і його батько. Отже і темою промов, крім ґратуляцій та побажань, були в першу чергу ті високі ідеали чесної людини та вірного сина і дочки свого народу, що є змістом і ціллю Пласту. Такий характер мало і все прийняття, якому сприяла й українська обстановка Союзівки. Чи не найбільш багатомовними всієї цієї замітної врочистости були сльози, що блищали в очах багатьом котились по лиці, як всч. о. Богдан Смик у своїй промові цитував слова з вірша батька молодого, Богдана Кравцева: „Як птахи в далечінь під бурю і під громи від рідних зір і гнізд одбилися давно ми... І молимось, щоб знявся буревій, щоб хоч дітей привів до рідних зір і мрій!" І всі молились за це, а український обряд вінчання українського юнака в уніформі старшини американської армії з українською дівчиною у військовій академії Вест Пойнт, як і опісля весільне прийняття на „шматку України на вільній американській землі" скріплювали надію, що Господь вислухає тих молитов.

Ергард критикує рішення Аденауера залишитись канцлером

Вашингтон. — Віце-канцлер і міністер народного господарства д-р Людвіґ Ергард, виступивши в минулу неділю 7-го червня в телевізійній передачі Коломбія Бродкестінґ Систем, ствердив, що рішення старого канцлера Конрада Аденауера про відкликання своєї кандидатури на президента і залишення надалі на становищі канцлера Західньої Німеччини було „прикре". Він признав, що те несподіване рішення викликало „неспокій" в керівництві Християнсько-демократичної партії та кинуло тінь на „добрі обичаї західньо-німецької демократії" Однак водночас він підкреслив, що дійсно нема в Німеччині другої людини, яка мала б такі високі кваліфікації для ведення справ Німеччини на міжнародній арені, як їх має Конрад Аденауер. Рішення Аденауера не перестає бути найпершою подією політичного життя Німеччини. Парляментарна група Християнсько - демократичної партії Аденауера затвердила в минулу п'ятницю ту постанову Аденауера, але голова парляменту д-р Евґен Герстенмаєр признав, що більшість партійних однодумців Аденауера не погоджується з цим рішенням свого старенького лідера. Однак тому, що ніхто не всилі нікого примусити прийняти кандидатуру на президента Німеччини, не залишається іншої дороги, як прийняти до відома зречення Аденауера з такої кандидатури. Цілий ряд провідних західньо - німецьких газет, що звичайно підтримують Аденауера і його політику, поставились дуже критично до цієї його постанови, що заскочила всіх його навіть найближчих співробітників. Д-р Людвіґ Ергард, віцеканцлер і міністер народного господарства, який дізнався про рішення Аденауера у Вашингтоні, заявив на пресовій конференції в минулу суботу, що він бачив Аденауера безпосередньо перед своїм від'їздом в минулому тижні до Вашингтону, але Аденауер не подавав ніякого знаку про плян нової зміни свого становища.

В АМЕРИЦІ

● **У містечку Селдені,** Кензас, 4-го червня нападало за дві з половиною години 18 цалів граду. Бюро погоди повідомляє, що в тій околиці часто випадає град, але досі ще ніколи не було його в такій великій кількості.

● **Однофунтова мавпа** Бейкер, яка разом із мавпою Ейбелем відбула подорож в космічних просторах, жива і здорова після того, як з поміччю операції витягнено з неї електроди, вміщені під шкірою перед її мандрівкою в ракеті. Мавпа Ейбел, як відомо, згинула під час подібної операції, не витримовши анестезії.

● **Статистичне бюро в Оттаві** повідомляє, що канадійський експорт у квітні цього року збільшився на 7 відсотків і становив 404.633.000 долярів. В квітні 1958 року він становив 376.903.000 долярів. В цьому році збільшився, зокрема, канадійський експорт до ЗДА.

● **У столиці Ґватемалії** 4, 5 і 6 червня представники 6-ох центрально - американських держав відбували наради в справі поборювання комуністичної діяльности в тих державах. В нарадах брали участь представники Ґватемалії, Ель Сальвадору, Гондурасу, Нікараґуа, Коста Ріка і Панами.

У СВІТІ

● **Країни Середнього Сходу** об'їздить рабін Еміль Берґер, голова Американської ради в справах юдаїзму. Члени цієї організації американських жидів визнають юдаїзм тільки як релігію, а тому є противниками сіоністів і не визнають Ізраїлю, як національної держави. Через те рабін Еміль Берґер є одною з найбільш поборюваних самими жидами осіб.

● **У Римі** відкрито музей воскових фіґур за зразком славетного музею мадам Тюссо в Лондоні. Між фігурами найбільше постатей з старинної історії Риму, зокрема Цезаря і Клеопатри, але є й новітні володарі, включно з Муссоліні та Гітлером.

● **Гідео Кобаяші,** 42-річний буддистський монах, покінчив з собою традиційним способом японських самогубців: гаракірі. У передсмертному листі він написав, що вмирає на знак протесту проти американських баз на Окінаві, проти пакту безпеки Японії з Америкою і проти відбудови японської армії. Цю смерть запамороченого пацифістичною пропаґандою японського монаха використовують тепер у своїй пропаґанді комуністи.

● **Московські „Ізвєстія"** виходять тепер під редакцією Алексея Аджубея, зятя Хрущова, на 6 сторінках, замість 4-х і з більшим числом ілюстрацій. У першому числі, редаґованому Аджубеєм, випущено карикатуру на „дядька Сема", який позирає з підземного схоронища в Ню Йорку на атомову бомбу, що звисає над хмародерами.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КІСТКА В ГОРЛІ ХРУЩОВА

Перед своїм виїздом на 12-денну візиту до Альбанії, Нікіта Хрущов заявив одному закордонному дипльоматові в Москві, що він не може махнути рукою на Берлінську проблему, бо західній Берлін — це „кістка в його горлі". Чому західня, вільна частина Берліну доступила до такої почесної ролі — про це вже була мова не раз: це — фіртка, через яку безперервно пливе струм утікачів із Східньої Німеччини, — це — мініятюрний зразок західнього добробуту посеред підсовєтської мізерії, це — живий символ вільного світу, наче острів, оточений комуністичним морем. Тому, виходячи з ментальности й політичних цілей большевицької верхівки, можна зрозуміти, чому вона так жагуче прагне зліквідувати ту оазу посеред комуністичної пустелі.

Однак, з цих самих причин західні держави не хочуть і не можуть поступитись большевикам. В останньому числі тижневика „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" у головній статті п. н. „Берлін — все ще пункт небезпеки", ствердкується, що всі три західні міністри на Женевській конференції раз-у-раз втовкмачують Громикові в голову, що без уваги на всякі можливі розбіжності між ЗДА, Англією і Францією — всі вони готові боронити західній Берлін збройно проти совєтського замаху. „Якщо прийде до конференції „на вершинах" — читаємо в тій статті — то одною з головних цілей Айзенгавера буде переконати Хрущова безсумнівними арґументами, що Хрущов ризикуватиме знищенням Росії, якщо спробує знову розпалювати в Берліні полум'я".

Ось так — за твердженням найкраще поінформованих західніх обсерваторів — Женевська конференція, не ставши тереном переговорів для розв'язання проблеми Німеччини, стала пробним каменем дійсних інтенцій Совєтів. Москва, — чуємо, — переконавшись у невгнутості позиції Заходу в справі Берліну, не пробуватиме силою (чи новою блькадою) виганяти американсько-англійсько-французький гарнізони з західньої частини того міста, бо це було б рівнозначне з початком першої в історії світу атомової війни. Але вона не погодиться також на нову угоду, яка запевнила б перебування там цих гарнізонів з вільним контактом із зовнішнім світом. Логічно: максимум, на що можуть погодитись большевики, це на своєрідне перемир'я, на продовження провізорії. Але й таку дальшу провізорію мали б устійнити щойно голови урядів на конференції „на вершинах", а не міністри закордонних справ. Ці останні лиш випробовують ґрунт, чи не погодилися б Совєти на „перемир'я в Берліні, наприклад, на базі встановлення в ньому політичної (не військової) контролі Об'єднаних Націй, щоб очистити місто від „приватних розвідок" і таких підозрілих організацій, як Національно-Трудовий Союз. Ясно, що політична контроля ОН мусіла б стосуватись терену не тільки Західнього, але й Східнього Берліну — і тому ледве чи й на це большевики дадуть згоду.

Усі такі подробиці — речі малі у порівнянні з дилемою дійсно великою: чи Берлін стане другим Сараєво, чи вихідною точкою для „коекзистенції"? На закритих нарадах у Женеві західні міністри нібито натякнули на готовість Заходу започаткувати „нову еру" в міжнародному житті, не тільки в Европі, але й у світовій скалі. Ця нова ера мала б полягати в домовленні з Совєтами щодо контрольованого роззброєння, значного зменшення видатків на дальше збросння та на створення спільного з Совєтами міжнародного фонду допомоги малорозвиненим країнам, що зліквідувало б суперництво в уділюванні закордонної допомоги. Захід домагається від Совєтів, як передумови для такого „співіснування", зречення з засобів сили і підривної роботи при поширюванні комунізму. Хай, мовляв, Москва має свій ідеал комуністичного раю у світі, але не пробує здійснювати його дотеперішніми способами, а обмежиться „вдосконалюванням" того раю у своїх державних межах, як це робить комуністична Югославія. Доказом такої зміни совєтської тактики мала б бути зміна совєтської постави супроти Берліну і Німеччини.

Концепція „нової ери", про яку згадує „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", це ще один доказ наївности навіть деяких досвідчених західніх дипломатів. Большевики ніколи не можуть виректися своєї „місії" насадити комунізм у всьому світі, і ніколи не змінять мілітантного характеру комуністичного руху. Коли вони вимагають від Заходу визнання „статусу кво" на Сході Европи, то тільки для того, щоб відібрати надію уярмленим народам Східньої і Середньої Европи на підтримку їх визвольного руху збоку Заходу, і щоб таким чином СССР та його сателіти в Европі, а комуністичний Китай в Азії стали сильнішою випадною базою для дальших аґресивних дій. Відмовитись від них — значило б перекреслити самого себе. І тому всі заходи західньої дипломатії, чи то в Женеві, чи на конференції „на вершинах", остаточно мусять скінчитись невдачею.

Ярослав Курдидик

СПІР ЗА ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ОБОРОНУ

Не буде в тому ніякого перебільшення, коли скажемо, що ніхто тепер у світі не придержується відомого прислів'я „якщо хочеш втримати мир, будь готовий до війни", у такій мірі, як ЗДА, які напружують всі свої інтелектуальні й технічні зусилля в удосконалюванні протилетунської оборони. З дуже гарячих дебат у Конґресі в справі протилетунської оборони і з поодиноких голосів таких мілітарних авторитетів, як генерали Е. Перидж, головнокомандувач НОРАД (Норд Амерікен Ейр Діфенс Коменд), Дж. Е. Аткісона, Г. Гейвіна та інших виходить, що справа протилетунської оборони в ЗДА не тільки приспішується, але „згущується". Постає спір, в якому фахові коментатори кожний по-своєму намагаються уточнювати й дораджувати, яким робом найкраще зреалізувати цю пекучу справу.

На зактуалізування й змодифікування цієї проблеми складаються ось які причини: 1. В останніх двох роках в ділянці ракетобудівництва зроблено в ЗДА такий поступ, що із заплянованих по 1963 рік ста ракетних ескадриль (місселс скадрон) 61 вже готові до дії. Сюди слід врахувати ескадрильї, призначені не тільки для нападу, але й для оборони. Чимало серед них уже почали „старітися" і їх треба модернізувати та заступати новими. 2. Всі знаки „на небі й на землі", включно з останньою конференцією в Женеві та черговими погрозами з Альбанії Нікіти Хрущова, вказують на те, що на злагоду між Сходом і Заходом не заноситься, і тому для „всякого випадку" вирішено приспішити здійснювання намічених проєктів. 3. Треба вирішити чимскоріше, які дотеперішні засоби протилетунської оборони слід уважати за постійні, а які тільки за тимчасово незмінні або й зовсім відсталі та зайві. 4. Який засіб мав би бути приготований заздалегідь, як форма паралізування ворожого нападу в найширшому, тобто ґльобальному розумінні.

Речників у справі протилетунської оборони можна поділити на дві групи. До першої треба зарахувати т. зв. „відплатників", які заступають думку, що всі дотеперішні протилетунські засоби включно з „ДЮЛАЙН" (Дістант Ерлі Ворнінґ) — це речі, які рішуче віджили і, коли увійдуть в дію ракети міжконтинентального засягу, то вони й так, самочинно перейдуть у сферу „абсолютної безконтрольности". Тому речники цієї групи вважають, що одинокий засіб оборони — це негайна й тотальна відплата, очевидно, з обабічною безконтрольною і непередбаченою у наслідках нищівністю. Очевидно, що в такому випадку ідеться „на загальний риск". Але навіть ген. Петридж, коли його запитали, яка його думка про теперішнє положення, заявив, що континент стоїть так само безборонний і відкритий, як і в 1946 році, бо досі немає такого радару, який викривав би ракети, і не створено ніякого однорідного засобу, що унешкідливлював би їх з віддалі. Це, зрештою, не буде ніякою несподіванкою ні для кого, якби ЗДА змобілізували всю свою технічну силу для того, щоб у найкоротшому часі розбудувати „БМЕВ" (Балістік Місселс Ерлі Ворнінґ), яка має на меті немов би поширити та побільшити засяжність „ДЮЛЕЙН". Але це — справа майбутнього.

Ніби в противагу до групи „відплатників" виступає група „поступовців". Її речником є теж не абиякий авторитет у летунських справах, ген. Дж. Г. Аткінсон, який вважає, що „ДЮЛЕЙН" не слід аж так знецінювати, як це дехто намагається робити. Ген. Аткінсон заявляє, що поки літаками керують люди, „ДЮЛЛЕЙН" при постійному вдосконалюванні залишиться ще на довгий час кістяком американської національної оборони. На потвердження своїх арґументів ген. Аткінсон каже, що коли ворог відважиться напасти, то він переводитиме напад всіма своїми засобами, отже не тільки ракетами, але й бомбовиками. Літаків уживатиме ворог тому, що далекосяжні ракети ще не мають належної прецизности в наведенні на цілі. Отже якраз і тут висувається роля „ДЮЛЕЙН", завдання якої викривати не ракети, але бомбовики, що становитимуть головну небезпеку для ЗДА і ще на довший час залишаться по обидвох боках найбільш надійним нищівним засобом.

Не треба забувати — продовжує ген. Аткінсон, що за останніх десять років Америці вдалося чотирикратно побільшити висоту і швидкість своїх винищувачів, і в 70 ескадрильях чимраз більше є літаків, які розвивають швидкість 1,400 миль на годину на висоті 90 тисяч стіп, а свою легку скорострільну гармату замінили ракетою „МБ-1 Джені" з нуклеарною речовиною або побратимом „Сайдвіндер". Яка сила нищівности цих ракет, вистачить пригадати їхній виступ біля острова Матсу у Формозькій протоці, де у повітряному рейді проти совєтських МІГ'ів, хоч і були вони у відношенні 1:10, без власних втрат виграли бій.

Крім існуючих уже ракет „шукачів прицілу" і ракет-перехоплювачів, які вже є у стандартній продукції, мають бути введені до кінця цього року ще два нові типи, що мають бути прецизнішими у нищівності і потроять теперішню того типу ракет засяжність. Своєрідну революцію в нових ракетах зробило густе пальне, яке усунуло надзвичайно скомпліковану помпову систему, як зайвий тягар.

Не зважаючи на барабанну пропаґанду Москви про її вищість у летунстві та ракетобудівництві, розвідці НАТО вдалося зібрати ось які дані про большевицькі „досягнення": 1. большевики не мають ще густого пального, 2. не мають оборонної системи, яка була б зближена своєю побудовою до „ДЮЛЕЙН", 3. у далекосяжних ракетах не то що не випередили Захід, але, навпаки, тупцюють на місці через недоліки в електронічних здобутках.

Д-р С. Дмоховський

МАРКСИЗМ — ПОЗА БОРТ...

Центральний комітет швайцарської соціял-демократичної партії по довгій підготовчій праці склав недавно проєкт нової партійної програми. Він не задовольнився тим, що передав його партійним секціям, але й опублікував і запросив усіх членів партії до участи в дискусії. Це є незвичайний підхід до такої важливої справи, який показує, що партійний провід свідомо йде на риск. І вже з різних місць чути опозиційні голоси, тут і там спостерігається певну безрадність.

У деяких часописах можна читати, що нова програма — чисто опортуністична і має на меті облегшити соціялістам вступ до станової ради в грудні місяці. Такий осуд обнижує значення ініціятиви проводу партії. В дійсності йде про вислід довгого розвитку, початки якого сягають поза чвертьсторіччя, до тієї епохи, коли швайцарські соціялісти в обличчі гітлерівської небезпеки змінили свою настанову до ліберальної демократії та до справи оборони країни. Отже, ця нова настанова вкоренилася і зміцніла під впливом другої світової війни, під впливом загрози совєтського тоталітаризму, що хоче панувати над світом.

Коли читати цей документ, впадає в очі, що швайцарська соціялістична партія докорінно змінила свій словник. Старі гасла — революція, кляси, пролетаріят, колектив, націоналізація і т. п. зникли цілковито. Навіть „капіталізм" знаходимо тільки чотири рази, і то в заключному апелі, який додано, очевидно, в останній момент, щоб своїм вогненним тоном скомпенсував він виразну поміркованість вступних речень.

Але зміна не тільки формальна, вона сягає аж до основ.

Характеристичною прикметою проєкту є те, що він рішуче пориває з традиційним марксизмом. Не знайдете вже в ньому матеріялістичного світогляду. Соціялістична політика не виходить уже з так довго проповідуваного переконання, що можна з певністю передбачити напрям, в якому розвиватимуться події, і що вже наперед можна визначити момент, коли пролетаріят здобуде перемогу і захопить владу.

Ніде в проєкті нема мови про скасування — навіть у найдальшому майбутньому — грошей, родини, приватного майна. Ніде нема мови про боротьбу кляс, з яких одна має владу над нашою долею, а інша перебиратиме її завтра... Соціялізм уже не марить. Він не обіцяє золотого віку переорганізованого і назавжди усталеного суспільства.

Людина в осередній точці

Новий соціялізм готовий до реформ і визнає сучасну побудову суспільства за корисну вихідну базу. Він не задумує її валити, а тільки хоче піддати стало проґресуючому поліпшенню. Він — диференційований і не спрощує проблеми поділом суспільства на ворожі кляси, а вважає за оправдане, що є групи населення, інтереси яких треба взаємно настроїти і, за законом справедливости, усталити між ними певну рівновагу.

Новий соціялізм — ліберальний: він визнає конкуренцію, що є передумовою особистої ініціятиви, технічного поступу і експансії. Коли він проголошує, що конечним є певне плянування, то відразу ж додає, що це плянування не сміє загрожувати творчим силам. Реалістичним виявляється також новий соціялізм у тому, що допускає ієрархічно побудовану суспільну структуру з відповідною винагородою за заслуги, але підкреслює особливо виразно потребу активних заходів допомоги для слабих і менше талановитих.

Передусім — і це є, безперечно, найбільша зміна — соціялістичний ідеалізм перевернув свою власну скалю вартостей. Замість однорідного суспільства і його рівноваги в математичній організації колективу, він ставить у центрі політичних і соціяльних питань людську особовість з її правами, потребами, з її безсумнівною гідністю та істотною свободою. Теоретичній уяві людини протиставить він мінливими нюансами безконечно багатшу концепцію людської дійсности. Так бачить він і безпеку — не як справу виключно держави, але як справу, зумовлену зусиллями одиниць і взаємною допомогою. Він хоче дати всім рівні шанси-можливості й забезпечити поступ найкращим і найздібнішим. Матеріяльні поліпшення — підкреслюється в ньому — мають вести людину до духової свободи. І коли новий соціялізм ставить рішучий крок в напрямі визнання одиниці-особи, то не вагається він признати, що своїми аспіраціями, крім насліддя французької революції, багато завдячує християнському світоглядові.

В новому проєкті соціялістичної партії бачимо й зовсім інший погляд на міжнародний соціялістичний рух. Не йде вже про організування робітничих партій, щоб доконувати тиску на світову політику. Йде в першій мірі про те, щоб сприяти організації активної і міждержавної праці, щоб сполучити держави в спільній праці для миру і добробуту. Це — новий доказ очевидного факту, що соціялісти вважають себе вже не за опозиціонерів, які стоять осторонь націй і урядів, а за елемент співпраці, за співдіючих.

Кордони затираються

Ця зміна притаманна не тільки швайцарському соціялізмові. Мутатіс мутандіс вона є спільною всьому західньому соціялізмові. Її глибших причин не тяжко дошукатись. Фашистська і націонал-соціялістична небезпека примусила лівицю зревідувати свої позиції з огляду на свободолюбну демократію й оборону країни. Так само ще існуюча тоталітарна форма, комунізм, як загроза для світу і свободи, спричинила дуже великі зрушення. Може треба було аж пожарів Будапешту, щоб яскраво насвітлити факт, що немає двох марксизмів — доброго і злого, що кожна форма марксизму неухильно веде до насильства, звірячих вчинків і ворожнечі, яких не можуть допустити люди, що люблять свободу й цінять особистий добробут.

Додаймо до того ще цілковиту зміну західнього суспільства. Хто відважиться тепер ділити його на якийсь там понижуваний пролетаріят і тріюмфуючу буржуазію? В людях розвинулось почуття особистої відповідальности і прагнення загального добробуту, зросли зусилля, щоб уможливити кожній одиниці певний ступінь вартісного життя. Коли читаємо нову соціялістичну програму, то хочеться запитати: чи не зближається година, коли та велика тріщина між лівим і правим виповниться і зрівняється? Без сумніву, цей висновок може трохи завчасний. Але лишається факт, що кордони затираються, втрачають на гостроті, і що обидві групи приходять до одного, чого їм досі бракувало — до спільної мови.

Треба ще взяти під увагу, що дискусія серед швайцарських соціялістів щойно почалася. Тому може бути ще непередбачений зворот, бо, як відомо, нелегко людям позбуватися старих, звичних думок.

У СВІТІ ЧИТАЧА

„ЩО Є ЗА СМЕРТЬ СТРАШНІШЕ?"

Радити читачам, щоб прочитали книжку віршів — справді рисковна річ, коли пригадати, які невпорядковані, можна сказати, напружені сьогодні взаємини між читачами і поетами. Факт, що читач бере радо в руки белетристичний твір, мемуари чи репортаж, а на збірку віршів дивиться з свого роду погордою, є ще одним доказом глибокої кризи, яка охопила духове життя модерної людини. Адже, за суворою оцінкою, єдина поезія є правдивою літературою, правдивим мистецтвом, і в минулому вона заздро берегла своє першенство: вона надавала тон всьому, вона визначувала смаки й уподобання, вона була невід'ємною окрасою людського побуту і пробним каменем особистої культури. Її підрядна роля в нинішніх часах — покажчик затяжної кризи.

Але Бабаєві „Вірші іронічні, сатиричні і комічні" (видання Ю. Середяка, Арґентина) є щасливим винятком. Хоч більшість віршів знана вже з „Лиса Микити", у новому виданні знайде читач новий твір із знаменитим вступним словом, з тонко продуманими розділами різних настроїв і різної тематики, з пишним реверансом („Я перепрошую і вибачаюсь чемно...") і задьористим післясловом („За вірші ці, здається, критики мене повісять..."). Читаючи цю збірку, розуміємо, чому Бабай мовчав так довго по „Терпкому вині". У ті роки він кропітко записував і складав цей еміґраційний альбом, що його кожний еміґрант повинен би заховати у свій сховок разом з банковими книжками, морґеджами та громадянськими паперами.

Пишна, довга ґалерія типів пересувається перед очима читача. Тут Бабай, змальовуючи розклад еміґрації, перегукується з пізнім О. Олесем, якого слово ставало теж терпким. Ледве чи поминено кого тут, від патріотів з рідних болот, професійних промовців, суспільників, науковців, військовиків аж до відвідувачів барів, безсмертних хрунів і того акуратного добродія:

Іду на рідно-українське свято
Як патріот, діяч, ну, і як тато.
Виконую патріотичний акт.
Це факт!

Вертаюся, в піднесенні,
додому,
Всі бачили і всім відомо.
У мене непомильний такт.
Це факт!

Читач легко відшукав між цими сильветками знайомих еміґраційних діячів, ба, що більше, відшукав й себе, хоча б в образі цього вічного „Мученика". Все ж він не погнівається на автора, бо щирість і теплота цієї збірки безсумнівні. Цей, при всій гостроті сатири, сердечний тон зростає чим далі заглиблюється читач шляхами „Еміґраційної Малахіяди", філософічних роздумувань („У Діоґеновій бочці") та настроєвих „Пейзажів і міражів", фривольних міркувань („Еротика для цнотливого котика")) і чудових етюдів про дитинство (розділ „Хлопчик").

Сатиричний тон між іронічним і комічним злагіднюється, у висліді оці три тони зливаються в один з несподіваною відтінню ліризму чи мелянхолії.

Хоч маєш власний дім
і в ньому
Живеш спокійно —
ти вже на своїм,
Та завжди будеш,
не здолавши втому,
Людиною, що втратила
свій дім.

Все далі й далі
міряв ти дорогу.
Зайшов далеко
від свойого дому,
Щоб жити вільно —
і відчув тривогу:
Своє життя ти залишив
у ньому.

Звідси ще крок і здається, що і Бабай ступить на знайому стежку ностальгії. На мить аж шкодуємо, чому він цього не робить. Адже коли розглянемося в нашій еміґраційній літературі, побачимо, що такий природний еміґраційний мотив туги за Батьківщиною („Отчизни втраченої срібнолист полин шумить в мої безсонні ночі..." — В. Лесич) на ділі майже відсутній у ній. Ще може найсильніше, в найщирішому тоні зазвучав він на далекому австралійському континенті і то не в поезії, а в прозі (новелі покійного вже В. Русальського).

Але в Бабая непомильне відчуття стилю, і даремно чекати, щоб включився він в ряди еміґраційних декляматорів.

Що є за смерть гірше?
Що є за смерть страшніше?
Це кращі або гірші
Патріотичні вірші.

Тому його „Туга" поруч розділу „Пошехонія" насичена може найбільшим сарказмом і безцеремонністю.

Відкладе читач цю книжку в дивному почутті, ніби справді пройшов він очищаючу купіль і пізнав себе краще в людських слабостях і недостачах. А в особі автора знайшов вирозумілого приятеля:

Гніздо старе далеко вже
далеко...
Як вирій кличе —
ти вже не той став.
Будуючи нове гніздо, лелеко,
Ти крила поламав.

Незвичайно дотепні й вигадливі ілюстрації Едварда Козака подвоюють приємність читання.

Іван Смолій

Ю. Аполінаревич

МОЇ ПЕРЕЖИВАННЯ В УГНОВІ ВІД ВЕРЕСНЯ 1944 ДО ЛИПНЯ 1947

(2)

Вночі прийшла облава на ідейні одиниці. В Угнові облав було мало, бо населення взаємно себе рятувало, зрештою урядувала польська міліція і „ВОП" — прикордонна сторожа. Все таки облава — пострах, і наші хористи поховалися у мишачі діри. Вже другого дня патрулі не було, пішла десь на села, але годі було зібрати співаків, і я відправив лише читану Службу Божу. То були прикрі часи. На похоронах були лише 4 священики. Місцевий латинський сотрудник, я і позамісцевих двоє латинників.

„Добровільне" переселення тривало. Нам, священикам, визначили день 12 квітня. Таких реченців було більше, я з ними зжився, аж одного ранку приходить посланець від завідателя латинської парохії о. Пісарського з пересторогою, щоб я схоронився на кілька днів, бо сьогодні, мовляв, мають мене виселити. Якраз зібрався народ в церкві на Службу Божу преждеосвящених дарів, і я не знав, як їх про небезпеку повідомити. Втім, прибігає посланець з приходства і каже, що вже фіри заїжджають по речі на обійстя. На приходстві мали свої кватири офіцери, що ходили в польських мундирах, а говорили лише по-російськи, бо це були москалі і жиди з Росії. Вони з нами дружньо жили, але хоч про все знали, про пляноване виселення нам не сказали.

Під покришкою якоїсь немочі я велів людям вийти з церкви, замкнув її, всі ключі, крім одного з захристії, віддав дякові, вже покійному Гумовському, а сам з дружиною видряпався на середню церковну баню, ген під саме склепіння. Там прожив повних чотири тижні. Зі страху я майже нічого з хати не взяв. Вино, вода в ампулці і пару сухарів — оце була вся наша пожива. На першій, нижчій бані були залишені речі о. Трешневського. Я забрав ковдру, подушку, дивани і так скомбінував постіль. Від часу до часу заглядав до захристії. По кількох днях застав там відро води, харчі, примус і нафту. Тим нашим ангелом хоронителем була Навтуня Сярчинська. Вона, карлик, всюди вміла вкрутитися і перехитрити ворога. Під ту пору мешкала на приходстві, бо її хату зайняло військо. На приходстві була теж моя служба і рідна мама, 92-літня старушка. Їх не зачіпали і не виселювали.

По чотирьох тижнях перебування на звижках нас обоїх, перебраних за міщан, перевели раннім ранком на передмістя, опісля я сам через спалений Корчів і Річицю дістався до Томашева і замешкав — годі повірити — у переселенчого комісара. Там просидів я до закінчення переселення „добровольців" на схід. Дружина перебувала якийсь час на передмісті, опісля пішла на приходство і зі службою далі господарила.

Зазначую, що, коли я прийшов до Угнова на завідателя, на приходстві застав комірника адвоката д-ра Сиротинського з дружиною, бо їх хату при відвороті спалили німці. Пізніше вони замешкали при вул. Панській, бідували, капарили так, що меценас помер в нужді і полишив гіркій долі в спадку отемнілу жінку. Що з нею опісля сталося не знаю, напевно померла. В перших місяцях до переселення приїздив до свого брата адвоката о. Сиротинський з Карова. Його привозили совєтські офіцери, і під їх опікою пересидів він пару годин на приходстві. Все в гуморі, балакучий. Здається, ще живе і далі парохією завідує. Він більше надавався на професора фільології, бо клясичною грецькою мовою і латинською володів як рідною.

Совєтські офіцери приїздили в справі перевірки відносин, а почасти для здобуття алькоголю. Коло залізничої стації, по другій стороні Заставя, була гуральня під приватним зарядом. Алькоголь був здавковою монетою. За нього можна було купити матерію, убрання, провіянт і взагалі все, чого людина потребувала. Фельдшери і санітети (бо лікарів не було) уживали його для лічничих цілей.

Як відомо, українська партизанка існувала. Польська міліція знаходилась у Белзі і Угнові, совєти — в Карові і Раві. Між першою і тими другими дружби не було. Не раз були й жертви по одній чи другій стороні. Якось всі три ворожі сторони в білий день стрінулися в гуральні, і вдаючи, що одна одну не бачать, забрали свій гарач і відійшли. Не пробували зачіпати партизанів, бо були б живими не вийшли.

Міліція не так була страшна, як каральні відділи, що несподівано наїздили на села, знущалися над мирним населенням, палили людський доробок, брали людей на переслухи, а часами декого вбивали. Слідство то було таке жорстоке, що не кожний міг його видержати. Часами деліквенти після побоїв за кілька днів умирали.

У десятьох парохіях деканату було вісім священиків. З них лише два виїхали на схід. Отець Горчицький з Корчева виїхав перший щасливо за кілька днів по 12 квітня 1946 р.

Отець Бахівський з Корчмина мав страшні переживання. У велику суботу, коли він з цілим живим і мертвим інвентарем розташувався на стації, вночі напала партизанка, стала палити вагони, розганяти переселенців, а умундуровану сторожу, себто польське військо, переслідувати вогнем. По польській стороні двох чи трьох жовнірів убито, а кількох ранено. У великому переполосі утікали сини Марса до міста. В рух пішли скоростріли і гармати. Я тоді був на церковній бані і думав, що це так величаво вітають Воскресення Христове, а то з окопів біля церкви відстрашували напасника. Чудом ніхто не вломився до церкви в цілі провірки, бо напевно я був би заплатив життям. З тої причини, що свята припадали разом, я при зачинених дверях, дуже обережно для одної душі відправив читану Службу Божу і від неї довідався про нічні події. Третього дня свят були похорони побитих вояків, які я оглядав з віконця церковної сходової клітки.

Отець Бахівський вернувся додому, бо не мав відваги залишитися, і знову потім чекав на стації. Поденервовані жовніри цілу їдь вилляли на Богу духа винних переселенців, веліли деяким іти до міста на переслухи і по дорозі били. Виїжджаючі були під опікою і не мусіли йти на переслухи, але несвідомість людей у біду пхає. Отець Бахівський також перейшовся по місті, вступив за брудкою до крамниці і щось заговорив до військового. Той з товаришем кинувся на безборонного, бив по голові пляшкою і копав так, що о. Бахівського, скривавленого, майже без пам'яті хтось милосердний підняв і завіз на стацію. Тут висповідав його о. Пісарський, який пізніше оповів мені про цілу подію.

Відбулися Звичайні Загальні Збори НТШ в Европі

12-го квітня 1959 відбулися у Сарселі б. Парижу 3-ті Загальні Збори Наукового Т-ва ім. Шевченка в Европі. На Зборах з'явилося особисто 5 дійсних і 10 звичайних членів та двоє гостей. Дальших 7 дійсних і 11 звичайних членів були репрезентовані через надіслані повноваження. Таким чином разом заступлених членів було 33.

Зборами проводив голова уступаючого Виділу проф. д-р В. Кубійович, який дав теж вступні пояснення до звідомлення з діяльности та звіт із праць над Редакцією ЕУ-ІІ. З великою радістю приняли присутні появу 10-го зошиту ЕУ, якого перші примірники наспіли саме на Загальні Збори. Таким чином повністю закінчено друк другого тому ЕУ, який незабаром (після оправи) буде розісланий передплатникам. Секретарем Зборів обрано інж. А. Жуковського.

Звідомлення про організаційну та наукову працю НТШ у Европі складав секретар Т-ва, проф. д-р В. Янів, подаючи коментарі до вичерпних даних, надрукованих у спеціяльному випускові „Вістей НТШ у Европі", присвяченому Загальним Зборам та розісланому враз із повідомленням про Збори всім членам та пресі. Із звіту годиться підкреслити, що Виділ не занедбав ні рефератової діяльности ні публікацій. У останніх чотирьох роках 23 автори прочитало на 13 засіданнях 35 доповідей, доповідачі були з різних країн поселення. З публікацій НТШ в Европі треба назвати 3 томи Записок НТШ, один том просідінґсів Історично - Філософічної Секції, один том бібліотеки українознавства. Враз із десяти зошитами ЕУ - ІІ випущено таким чином 102 аркуші друку (пересічно по 25,25 аркуша річно), що на еміґраційні умови є поважним досягненням. І в даному випадку Виділ дбав про збереження єдности Т-ва, запевнюючи собі участь у виданнях авторів з братніх Товариств. В працях над ЕУ принимає участь коло 200 авторів з усіх країн української діяспори. З 28 авторів, що прийняли участь у інших виданнях НТШ, 7 було із ЗДА, по 6 з Німеччини та Італії, 5 з Франції, 2 з Канади, 2 томи праць видано посмертно. До бібліотеки придбано 2,200 томів, так що вона начислює сьогодні понад 8,000 чисел. Під протекторатом НТШ відбулася виставка української еміґраційної книжки у національній бібліотеці у Мадриді, з цієї нагоди вийшов за редакцією її організатора д-ра Д. Бучинського каталог, що приніс цінний бібліографічний матеріял (понад 1,200 позицій). Виставу і продажу української книжки організувало Е НТШ — спільно із В-вом „Пролог" — у Брюсселі, під час світової вистави. З наукової праці треба ще згадати досліди проф. д-ра О. Кульчицького над українською еміґрацією у Франції.

Про фінансовий стан Т-ва, зокрема про висліди поїздки до ЗДА, Канади і В. Британії звітував фінансовий референт, д-р А. Фіголь. В імені Контрольної Комісії інж. Д. Піснячевський поставив внесення на уділення абсолюторії і схвалення признання уступаючим органам. Збори присдналися до внеску оплесками, при точному обчисленні за внеском заявилися присутні одноголосно.

Нові органи: голова — проф. д-р В. Кубійович; його заступники — проф. О. Шульгин і проф. д-р О. Кульчицький; секретар — проф. д-р В. Янів (всі вичислені переобрані втретє); скарбник — о. канцлер М. Левенець; вільні члени: дир. М. Капуста, п. П. Поліщук і інж. А. Жуковський. Крім цього до Виділу обрано представників німецького терену: проф. д-ра І. Мірчука та д-ра А. Фіголя; цей останній обняв одночасно (вдруге) пост фінансового референта Т-ва. Головою Контрольної Комісії став інж. Піснячевський, а членами: ред. О. Штуль і інж. Маслов. На делеґата до Головної Ради НТШ, яка координує працю поодиноких товариств у ЗДА, Канаді, Австралії та Европі, попрошено проф. О. Шульгина.

Збори ухвалили низку привітань для духовних і світських, українських та чужинецьких достойників, а також спеціяльні подяки для Установ, що матеріяльно чи морально допомагали НТШ у Европі, а зокрема Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові за його постійну місячну дотацію для членів Наукового Осередка у Сарселі та всім фундаторам і прихильникам видання ЕУ.

В продовженні Зборів відбулася під предсідництвом проф. д-ра О. Кульчицького наукова сесія з наступними доповідями: проф. д-р П. Шумовський: „Історія та сучасна структура Академії Наук УРСР"; проф. О. Шульгин: „До визначення назви „Русь"; проф. В. Кубійович: „Зміни в стані населення України за рр. 1926-56".

Після зборів відслужив о. І. Яцків, звичайний член НТШ і душпастир Сарсельського осередку, св. Літургію в намірені успішности дальших праць Товариства.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

В Торонті створено Комісію для видання праць В. М. Іваниса

Повідомляємо українське громадянство, що в травні ц. р. в Торонто створилася Комісія Видавничої Допомоги для видання праць професора Василя М. Іваниса. До Комісії належать (з Канади і ЗДА) такі особи: д-р І. В. Садовська - Нітефор, інж. Д. М. Троян, інж. Я. Рудик, інж. О. Станимир, І. Гуменюк, А. І. Юрченко, А. І. Болотенко, І. М. Кіриченко та І. Дубилко.

Проф. В. М. Іванис під час революції в російській імперії 1919 - 1920 рр. був прем'єром революційного уряду Кубані і заступником Військового Отамана Кубанських Військ. По революції і визвольних змагань українського народу, на еміґрації був професором Подєбрадської Академії, УТГІ, головою Союзу Українських Інженерів Еміґрантів і редактором журналу „Український Інженер".

Крім численних наукових праць, проф. В. М. Іванис є автором монографій „Промисловість і енерґетичні господарства України і Північного Кавказу" —виданих Науковим Інститутом у Варшаві. Тепер є заступником голови НТШ і УВАН у Канаді. Під час перебування в Канаді, він видав праці „Імперіялізм Московщини, Росії та Совєтського Союзу", „Козацтво і Україна' і „Симон Петлюра" Цього року власним коштом видав перший том мемуарів „Стежками життя". Другий том здав до друку і пише третій. Також готова до друку (українською й англійською мовами) монографія „До проблем Кавказу". Про перший том своїх споминів „Стежками життя", автор досі одержав багато листів з повними похвалами. — „Одним махом прочитав Ваші знамениті спомини. Сердечно вітаю з їх появою" (проф. д-р Р. С. Смаль-Стоцький); „Спомини мають двояку вартість: вони написані артистично (конкурують з твором Л. Толстого „Казакі") з точки погляду письменства, а друга для мене їхня вартість, що в багатьох місцях я побував" (інж. Л. Биковський); „Два дні читав я Ваші спогади. Не мав сили одірватися від книги. Кожне явище або ситуація, описані Вами, воскрешали в моїй душі образи минулого. Це свого роду „Євшан зілля" (інж. Я. Рудик); „Ваші спогади викликали в мене спогади з пережитого на далекій золотосяйній Кубанщині. Викликали яскраво - кольористі картини - спогади з дитячих і юнацьких років у рідній станиці. І защеміло серце, заболіло за тим, що вже ніколи не повернеться" (проф. А. Шавлач); „Надзвичайно цікава і корисна книжка. Зафіксувати те минуле, той побут, ті настрої тих часів — це так потрібно, і так мало робиться в нас в цьому напрямку... Спогади написані живо, цікаво з яркими характеристиками людей. І пам'ять же у Вас знаменита"! (проф. Є. О. Гловінський).

У ЗДА і Канаді книжка „Стежками життя" коштує 2 доляри. Хто вже цю книжку одержав чи бажає одержати, просимо присилати належність на адресу секретаря комісії, що подана нижче. Матеріяльні засоби автора — мінімальні. Тому всіх, хто бажає помогти авторові видрукувати слідуючі два томи його мемуарів і монографію „До проблеми Кавказу', просимо слати пожертви на подану адресу.

За Комісію Видавничої Допомоги:

Д-р І. В. Садовська-Нітефор — голова. **І. Дубилко** — секретар.

Адреса Комісії Видавничої Допомоги:
Iwan Dubylko, 134 Dovercourt Rd, Toronto, 3, Ont. Canada.

Річні Збори Українських Ветеранів у Вінніпеґу

Українські Ветерани, кол. вояки славної і лицарської Української Галицької Армії, згуртовані в Станиці 6. Українських Вояків у Вінніпеґу, відбули свої Загальні Річні Збори в неділю 24-го травня в залі катедри св. Володимира і Ольги. Збори відкрив голова Станиці побратим М. Микитюк і на його заклик присутні члени, повстанням з місця і двохвилинною мовчанкою вшанували світлу пам'ять кол. сотника УГА, пок. д-ра Ганса Коха, який помер 9-го квітня 1959 р. у Мюнхені, Німеччина.

Зі звіту з діяльности Станиці за минулий рік члени довідалися, що Станиця тісно співпрацює з іншими комбатантськими організаціями міста Вінніпеґу, а головно зі Станицею Братства кол. дояків І-ої Української Дивізії УНА, входить в склад Комітету Порозуміння Ветеранських Організацій і бере активну участь в працях місцевого Відділу Комітету Українців Канади. У час Зелених Свят, під час Панахиди за поляглих героїв на цвинтарі „Всіх Святих", члени Станиці тримали біля символічної стрілецької могили почесну варту враз з прапорами і зложили вінок. Під час похорону кол. поручника УСС, пок. ієромонаха Гр. Ан. Труха, що помер 9-го травня, Станиця віддала свому вірному побратимові по зброї останню пошану і прислугу.

Після вислухання звіту з діяльности, Збори ухвалили одноголосно уступаючій Управі заяву довіря і вибрали через аклямацію нову Управу в такому складі: Дм. Микитюк — голова (п'ятий раз з черги); Гр. Якимів — справник; Ів. Судейко — скарбник; Контрольна Комісія: В. Попель, Н. Боднар і Т. Коваль. Суд Чести: В. Коритовський і А. Мізерота. Під час дискусії над пляном праці одноголосно рішено дати 100 долярів на будову пам'ятника Шевченка у Вінніпеґу.

Станиця числить 32 активних членів, а капеляном Станиці залишився Вcч. от. прелат В. Кушнір.

Гр. Якимів
(секр. Зборів)

22 УЧНІ СКЛАЛИ КІНЦЕВІ ІСПИТИ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В суботу 23-го травня 1959 в тутешній Школі Українознавства, яка гуртує триста учнів, відбувся усний кінцевий іспит, який з успіхом склали всі учні другого вищого курсу, тобто 12 хлопців і 10 дівчат. Після закінчення іспитів заходами школи відбулося в її приміщенні прийняття для абсольвентів, їхніх батьків та запрошених репрезентантів місцевих громадських установ. Цю гостину відкрив управитель Школи Українознавства д-р Василь Вишиваний, який привітавши сотню приявних осіб, передав керму вечора д-рові Богданові Левицькому, який з черги просив приявного пароха церкви св. Юрія поблагословити багато заставлені столи та молитвою почати це шкільне свято. Після молитви о. парох Катрій сердечно привітав абсольвентів школи з їх успіхом та склав їм бажання дальших здобутків на дорозі життя. З черги промовляли: о. ігумен Орест Засійбіда, який підкреслив вагу школи українознавства для нашої місцевої громади, та д-р Ярослав Падох, який бажав абсольвентам твердости в житті, щоб вони ніколи не зійшли з прямого шляху служби українській справі. Промовець підкреслював вагу українознавчих студій молоді для української громади на еміґрації. Після відспівання „многая літа" для професорів, промовляли ще проф. Володимир Січинський, від учителів школи, інж. Гурик від „Самопомочі", дир. Роман Крупка від Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку, п. Тиміш Шевчук від Батьківського Комітету школи, інж. Володимир Хамула від Пласту, учень Ярослав Ставничий, який вручив д-рові Вишиваному подарунок від учнів, а на кінець промовив д-р Вишиваний, який представив учителів школ пп. проф. д-ра В. Січинського, В. Барку, Є. Храпливу, д-р С. Карпінську, О. Кузьму, С. Салика та згадав заслуги для школи свого попередника на пості директора бл. п. д-ра М. Рабія. Теплими словами попрощав д-р Вишиваний своїх учнів й склав їм, крім щирих бажань, ще й поучення на дальшу дорогу життя. Многоліттєвісм для матуристів закінчилося це зворушливе шкільне свято. Слід відмітити, що на 22 абсольвентів 20 є членами Пласту.

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміґрації в Америці.

Рома Прийма вернулася з турне по Південній Америці

Рома Прийма

Славетна наша танечниця Рома Прийма відбула цього року надзвичайно цікаву туру по країнах центральної Америки. З великим успіхом вона виступала в Коста Ріка, Ґватемалі, Ель Сальвадорі і Мексику. Її мистецьке турне по цих країнах тривало від грудня минулого року до кінця лютого ц. р., після чого Рома Прийма виступала в південних стейтах Америки, а саме у Флориді, Норт Каролайні і Луізіяні. Вернувшись в травні ц. р. з мистецького турне до Ню Йорку, вона зараз потім від'їхала до Канади, де виступатиме в Монтреалі і Квібеку. Місяці липень - серпень переведе в Кемп-і Вазіята у стейті Мейн, де вже 6-ий рік працює під час ферій, як педагог - хореограф. Вчасною осінню виїздить Рома Прийма до Европи. Українські громади в західньо-европейських містах, де виступатиме Рома Прийма, напевне зустрінуть її з великим захопленням.

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Єдиного Сина,
Богдана П. Р. БАБЯКА
відправиться
ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ З ПАНАХИДОЮ
в церкві св. о. Николая в ШИКАҐО, Ілл., о год. 8:00 рано
в **СУБОТУ**, дня 13-го **ЧЕРВНЯ 1959 р.**
Наших Знайомих і Друзів Покійного просимо до ласкавої участи.

РОДИЧІ

Шикаґо, червень 1959.

ПОДЯКА

Померкло для нас Сонце,
хоча ще навіть не було полудня.
Це відійшов від нас у вічність
НАШ ЄДИНИЙ
Син ЮРКО
у повній весні свого життя.

Погас світильник, що горів і присвічував нашому життю. Урвалася пісня, що радувала нашу душу. Кромішна тьма нас покрила і ніде не побачиш промінчика надії на краще, тільки чуєш біблійне „ридание і вопль мног". Безмежне горе розтерзало наші серця, вдерлися до них безвиглядність, безнадійність, розпука.

Та знайшлися люди, що поспішилися лікувати наш критичний стан: бальзамом слів і спочуттів гоїли криваві рани, розганяли настирливу темінь нашого довкілля. Спасибіг же за це всім Тим нашим душевним лікарям! Спасибіг Рідні, Приятелям, Знайомим, Духівництву, Професорам Дорогого Покійника та Його Товаришам по званні та Друзям від праці! Спасибіг Їм за словні й письмові вияви співчуття, які нам розкрили щиру і глибоку любов і дружбу згаданих осіб до Покійного нашого Сина!

ІРИНА і ВАСИЛЬ ДУВАЛО

Замість квітів на могилу
Дорогої
бл. п. **НЕОНІЛІ з ЛОПАТИНСЬКИХ ТЕРЛЕЦЬКОЇ**
складають на Залишенців у Европі
$ 20.00
ІЛЛІ і МИРОСЛАВ ГРУШКИ

З життя УВАН у ЗДА

Доповідь проф. Олександра З. Архімовича „Розміщення сільсько - господарських культур в Україні".

На засіданні Природничого Відділу УВАН у ЗДА 18-го квітня проф. О. Архімович доповів про розміщення сільсько - господарських культур в Україні. Він перерахував джерельні матеріяли, які він використав для доповіді і подав свої критичні до них завваги.

Доповідач зазначив, що посівна площа на Україні в 1913 році складала 26,3%, а в 1956 році — 16,7% від всієї посівної площі СССР. Таке зменшення питомої ваги посівної площі пояснюється новими великими просторами, наче б то засвоєної цілини на сході СССР. Коли врахувати ,що територія України становить лише 2,5% загальної поверхні СССР — то видно, що Україна в сільсько-господарському відношенні використовується в 7 разів інтенсивніше, як територія СССР. За час від 1913 року по 1956 рік на Україні стали великі зміни ваги окремих культур та їх груп. Так зернові культури становили в 1913 р. 88,4%, а в 1956 р. — 60,1%; технічні — в 1913 р. 3,2½, а в 1956 р. — 9,7%; картопля та городина — в 1913 р. — 5,2%, а в 1956 р. — 8,9%; кормові — в 1913 р. 3,2%, а в 1956 р. 21,3%.

Доповідач висвітлив географічне розміщення головніших сільсько - господарських культур на Україні та подав дані про зміни по окремих культурах.

Пшениця: головною культурою в Україні раніше була яра пшениця, яка займала 20,6% посівної площі і розміщувалась головним чином в степу і лівобережному лісостепу. Озима пшениця посідала 11% посівної площі і розміщувалась переважно в правобережному лісостепу. Тепер озима пшениця майже витіснила яру і посідає перше місце. Так в 1955 році озима пшениця займала 25,7%, а яра тільки 0,5% від посівної площі України. Коли взяти всю посівну площу під пшеницю за 100%, та співвідношення між ними виглядає так: Озима пшениця в 1913 році 34,9%, — а в 1955 році 99,8%; яра пшениця в 1913 році — 65,1%, а в 1955 — 0,2%. Посівна площа України під озимою пшеницею складає 46,2% посівної площі її в СССР. Як видно на Україну покладено завдання постачати озимою пшеницею весь СССР.

Кукурудза: в 1913 році вирощування її на зерно займало 3,1% посівної площі, а в 1955 році ця культура вийшла на друге місце і займає 14,5%.

Значно зменшилася посівна площа під зернові культури, як от: озиме жито, ячмінь, овес, яра пшениця. Так: Жито озиме: під посівами, в тис. гектарів: в 1913 р. — 4517,0, а в 1955 — 2060,3; ярий ячмінь: в 1913 — 5824,4, а в 1955 — 4218,3; овес: в 1913 — 2922,7, в 1955 1556,5; яра пшениця: в 1913 — 5770,0, а в 1955 — 240,7.

Трохи збільшилася посівна площа під просом, можливо тому, що ця культура відогравала ролю „запасу" і площа під нею завжди збільшувалась під час голоду та соціяльних експериментів влади (колективізація), що підтверджується такими даними: площа під просом, в тис. гектарів: в 1913 р. — 464, в 1933 — 1223, в 1934 — 1874, в 1936 — 462.

Риж: цю культуру дуже пропаґували сіяти на півдні України (плавні Дніпра та інших річок, степові западини). В 1950 р. під рижем було більше як дві тисячі гектарів, а тепер ця площа зменшилася вдвічі.

Полба та яре жито: вони зникли з території України за статистичними совєтськими зведеннями.

Соя, яку в тридцятих роках дуже намагалися поширювати на Україні, в 1950 р. посідала 61480 гектарів, а в 1956 році — тільки 10870.

Арахис — який також пропаґували, зовсім зник. Натомість значно збільшилася площа під цукровим буряком, соняшником, льоном - довгунцем. Цікаві зміни сталися з бавовною, яку також дуже пропаґували на Україні і площа якої в деякі роки становила 17% площі під бавовну в цілому СССР. В 1956 році площа під цією культурою раптом зменшилася в 95 разів в порівнянні з 1952 роком, себто зійшла на нівець. Це, можливо, сталося з причин низької врожайности. Подібне сталося з культурою рицини, олія якої не висихає і тому використовувалася для авіяційних моторів. В 1950 р. під цією культурою в цілому СССР було 200 тисяч гектарів, з них 46 тисяч на Україні. Після того, як стали вживати для авіяційних моторів мінеральні мастива, площа під рициною зменшилася в 20 разів. Так в 1956 році в СССР було висіяно рицини 10,6 тисяч гектарів, майже всі на Україні — 10,1 тисяч.

Під час доповіді проф. О. Архімович показував рідкі і мало поширені на Україні зразки сільсько - господарських культур. По доповіді відбулась дискусія, були подані додаткові виснення та доповнення. **І. З.**

● **У Західній Німеччині** заборонено продавати платівки з промовами Гітлера, Ґерінґа і Ґеббельса, а також з нацистськими маршами. Ці платівки награно в Англії і призначено головно на експорт до — Америки.

● **Канцлер Конрад Аденауер,** заперечив твердження, поширюване соціялістами, начебто в Америці зменшилась повага до Західньої Німеччини. Аденауер заявляє, що в своїй розмові з Айзенгавером з нагоди похорону Доллеса, вони в усіх справах ідеально погоджувались.

Провідні демократи вимагають приспішити прийняття фармерського законопроєкту

Вашинґтон. — Провідні фармерські діячі з демократичної партії звернулися до її проводу з вимогою, щоб він приспішив випрацювання нового загального фармерського законопроєкту і щоб це відбулося ще під час поточної сесії Конґресу. Демократичні репрезентанти фармерів у Конґресі стоять на тому, що вони не можуть роз'їхатися додому, не підготовивши бодай в основі якоїсь фармерської програми, бо якщо це не станеться, то це відіб'ється некорисно на висліді президентських і конґресових виборів у 1960 році. Водночас із цим демократи побоюються, що республіканці зможуть використати у виборчій агітації факт, що демократична більшість у Конґресі не дала ніякої позитивної розв'язки фармерської проблеми і не причинилася нічим для припинення росту цін на фармерські продукти. Ще інші з демократів доводять, що неполагодження справи загального фармерського законопроєкту приведе до дальших розбіжностей в демократичній партії і до дальшого розбиття демократичних сил і голосів.

Німецькі угодівці виступають у Женеві проти політики Аденауера

Женева. — Коло 2,000 осіб з Західньої Німеччини, з-посеред духовенства, професури, студентства, соціялістичних парляментських послів і різних суспільних діячів підписали петицію, яка має бути зголошена до міністрів закордонних справ, що наряджуються на конференції у Женеві. У цій петиції - меморіялі заперечується право західньо - німецького уряду канцлера Аденауера формулувати бажання всього німецького народу. Всупереч його політиці, підписані на меморіялі угодівці поручають прийняти совєтський плян на безатомову і здемілітаризовану зону в середній Европі, яка охопила б „обидві Німеччини", Польщу й Чехо - Словаччину, та поручають ведення безпосередніх договорів між східними і західніми німцями, як цього хочуть комуністи. Німецькі угодівці, до яких належить теж голова Протестантської церкви в Німеччині пастор Мартін Німеллер, твердять, що вони становлять „більшість в німецькому народі". Петиція закликає закордонних міністрів „великої чвірки" дійти до згоди в справі Німеччини й Берліну.

„1960-ий рік буде роком великого добробуту" — твердить фінансист В. Ф. Ботлер

Филаделфія, Па. — Віцепрезидент банку „Чейз Мангеттен" в Ню Йорку Вільям Ф. Ботлер промовляв на конвенції Американського Банкового Інституту і твердив, що на основі студій економіки можна твердити, що „решта цього і 1960-ий рік буде часом великого добробуту в ЗДА". Але він додав, що, згідно з теорією про економічні цикли, в 1961-му році може знову початися економічна рецесія. Нюйоркський банковець твердить, що в теперішньому розвиткові економіки турбують тільки дві проблеми: 1. Можливе зменшення руху в будівельній програмі внаслідок того, що збільшено відсотки від банкових позичок. 2. Зменшування експорту американських товарів може мати некорисні наслідки на домашню продукцію. Ботлер передбачає можливість економічної рецесії в 1961-му році тому, що фірми знову готові напродукувати забагато товарів, яких не можна буде продати, і це спричинить зменшування продукції. Треба вважати, щоб теперішня господарська звишка не відбувалася занадто швидким темпом.

Науковець передбачає створення людської колонії на Місяці за 10 років

Вашинґтон. — Визначний американський науковець, спеціяліст від космічних просторів, передбачає, що вже між 1965 і 1970 роком на Місяці буде встановлена людська колонія, бо найпізніше до 1970 року вдасться людині станути твердою ногою на Місяці. Цей науковець — це директор дослідної лябораторії в арсеналі Редставн, Алабама, колишній німецький науковець, який тепер працює в ЗДА д-р Ернест Штулінґер. Він каже, що до успішного здобуття пункту опору на Місяці треба б розв'язати проблему транспорту живої людини до цього природного сателіта нашої Землі. Але найновіші поступи в розвитку електричної рушійної сили дають надію, що вдасться розв'язати цю проблему, і рух між Землею та Місяцем буде відбуватися при допомозі електричної енерґії.

Домагаються, щоб уряд рятував підміські робітничі залізні поїзди

Вашинґтон. — Сенатори, конґресмени, стейтові урядовці та представники мільйонів населення, яке залізничими поїздами доїжджає до праці, звернулися до федерального уряду, щоб всіми способами рятував від банкрутства ті поїзди, бо вони є конечні, як довго не знайдено інших комунікаційних засобів для цих незаможних людей, які не можуть користати з авт. Сенатська підкомісія наземного транспорту переводить в цій справі переслухання, в яких зізнавав сенатор-демократ Гаррісон А. Вільямс із Ню Джерзі, який вніс в цій справі окремий законопроєкт. Зізнавав також сенатор-республіканець із того самого стейту Кліффорд П. Кейс, який також вимагає федеральної допомоги для втримання підміських поїздів, які не оплачуються власникам залізниць, і тому залізничні компанії плянують їх ліквідувати. В цій підкомісії промовляли й інші свідки, які твердили, що не є можлива масова ліквідація підміських доїздових поїздів.

Японський нарід знову підтримав консервативний уряд Кіші

Токіо. — За остаточним підрахунком висліду виборів в Японії до вищої палати японського парляменту, вибори що відбулись в минулий вівторок, знову виграла Ліберально - демократична партія теперішнього прем'єра Нобосуке Кіші, який відкидає невтралізм та спирається на союз з Америкою. Вибирано 127 членів вищої палати, яка нараховує 250 членів. Консерватисти здобули 71 мандат і матимуть разом 132 мандати, соціялісти здобули 38 мандатів і матимуть разом 85. Комуністи мають тільки 3 послів. Перемога консерватистів тим замітніша, що російські і китайські комуністи, користуючись підтримкою різних пацифістичних поплентачів в Японії ведуть завзяту кампанію проти уряду Кіші. Все ж, Нобосуке Кіші матиме трудністі з переведенням ревізії конституції, бо не розпоряджає двома третинами голосів у вищій палаті парляменту.

Ізраїль засекречує дані про імміґрацію

Єрусалим. — Ізраїльський уряд, порозумівшись з Комісією для закордонних справ парляменту („крессету"), видав розпорядок, що всі дані, які стосуються до справ іміґрації є строгою державною тайною і оприлюднювання їх без посередньої згоди властей підлягатиме строгим карам. Це рішення прийнято на основі прикрого досвіду, зробленого з широким проголошенням масового в'їзду жидів з-під Совєтів і сателітних країн. Арабські країни, заалярмовані тими жидівськими вістками, зробили наполегливі заходи в Москві, внаслідок чого Совєти казали припинити свобідний виїзд жидів. Майбутність існування Ізраїлю так дуже залежить від збільшення числа його мешканців, що все, що діє на шкоду цій справі, є в очах уряду державним злочином.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

Увага! ВИНДЗОР! Увага!

В СЕРЕДУ, 10-го ЧЕРВНЯ 1959 р.
о год. 7:30 вечора
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ у ВИНДЗОРІ
— відбудуться —
ПІВРІЧНІ ЗБОРИ
341 Відділу УНСоюзу
получені з висвітленням
ФІЛЬМУ З 24-ої КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ в КЛІВЛЕНДІ, 1958 р.

Крім Членів Відділу на ці Збори є запрошені всі, охочі побачити фільм із нарад цього справжнього парляменту Заморської України.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Від. 325 подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що Півpічні Збори відбудуться в п'ятницю, 12-го червня 1959 р., в год. 8-ій веч., в залі УНДому — 216-218 Grand St. Порядок: звіт Управи за 6 місяців праці та звіт Балевого Комітету. Проситься про численну участь. — Й. Лисогір, пред.; В. Цюпа, ф. секр.; В. Троць, кас.; І. Малик, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні Загальні Збори, 316 Відд., відбудуться в четвер, 11-го червня 1959 р., в год. 8-ій веч. На порядку нарад будуть: звідомлення Контр. Комісії, та звідомлення з підготови 50-літнього ювілею Т-ва, та інші справи. Побажана якнайчисленніша участь членів. Усіх членів, що мають залеглі вкладки, просимо їх негайно вирівняти. — Управа.

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ Й НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇЙ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

РОЗШУКИ

ВЛАДИК МИКОЛА ЛУКОВИЧ
Має листа від Сестри. Прошу писати на адресу:
Wolodymyr KOLODIJ
1926 Bridge Street
Philadelphia 24, Pa.

Николай Ковталюк пошукує
ЯРОСЛАВА КАГЛЕНЧУК
Село Стрільче, почта Городенка. — Писати:
Nicholas KOWTALUK
14 Knickerbocker Avenue
Paterson 3, N. J.

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців, Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

Посмертна згадка

Петро БОЙЧУК, член Б-ва св. Юрія, Відд. 379 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., народж. 1902 р. в м. Делятині, обл. Станиславів, Зах. Україна, помер 28-го квітня 1959 р. Покійний залишив у смутку дружину Анну, доньку Павлину Григораш з чоловіком Василем та 2-ма внуками у далекій Воркуті, доньку Марію Скоморох з чоловіком Іваном та 2-ма внуками, доньку Данку Дикий з чоловіком Ярославом та 2-ма внуками, сина Мирона та Василя, що поляг на полі слави в рядах УПА. Тіло Покійного похоронено на цвинтарі парохії св. о. Миколая в Шикаґо. — В. Й. П!

М. Семків, секр.

ТАРЗАН, ч. 4270. На ратунок.

Смуглявий гість, зачарований виступом однієї з танцюристок, нагло обвив свою товсту руку довкола її стану.

Але на його нещастя недалеко сидів Тарзан, який швидко прискочив на її оборону.

Сталеві пальці обвинулися довкола шиї парубіки, — пустіть її! — сердито сказав мавполюд.